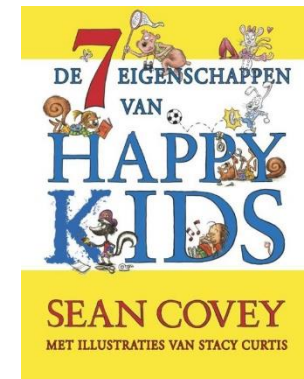

Methode-overzicht

The Leader in Me

Covey

Inhoudsopgave

Tips voor gebruik.....	4
Koppeling Zien! begrippen en 7 Gewoonten	5
Koppeling Zien! Begrippen aan de 7 Gewoonten.....	6
Koppeling van de 7 Gewoonten aan de Zien! dimensies.....	10
Betrokkenheid (BT)	10
Welbevinden (WB).....	10
Sociale Autonomie (SA).....	10
Sociale Flexibiliteit (SF)	10
Sociaal Initiatief (SI)	11
Impulsbeheersing (IB)	11
Inlevingsvermogen (IL).....	12
Algemene informatie over The Leader in Me	13
<i>De 7 gewoonten van Stephen Covey.</i>	<i>13</i>
Gewoonte 1: Wees proactief - Je maakt je eigen keuzes	13
Gewoonte 2: Begin met het einddoel voor ogen - Maak een plan.....	13
Gewoonte 3: Belangrijke zaken eerst - Eerst werken, dan spelen.....	13
Gewoonte 4: Denk win-win - Zoeken naar voordeel voor iedereen.....	13
Gewoonte 5: Eerst begrijpen, dan begrepen worden - Luister voordat je praat.....	14
Gewoonte 6: Synergie - Samen is beter.....	14
Gewoonte 7: Houd de zaag scherp - Evenwicht voelt het best	14

<i>Een logische opbouw</i>	15
Suggesties voor aanpak	15
<i>Welbevinden</i>	16
<i>Betrokkenheid</i>	17
<i>Sociale autonomie</i>	18
<i>Sociale flexibiliteit</i>	19
<i>Sociaal initiatief</i>	19
<i>Impulsbeheersing</i>	21
<i>Inlevingsvermogen</i>	22
Handelingsuggesties 7 gewoonten®	23

Tips voor gebruik

Voor het versterken van de sociale vaardigheden op groepsniveau is ervoor gekozen om bestaande methoden te ontsluiten: veelgebruikte methoden worden geanalyseerd en per thema wordt aangegeven aan welke Zien!dimensies wordt gewerkt.

Dit document bevat de analyse van de totale methode The Leader in Me (Covey). Op de laatste pagina's van dit document vind je een korte beschrijving van de methode.

Suggesties voor gebruik van de analyse van de methode:

1. Je bekijkt het groepsoverzicht van je groep
2. Je vraagt je af of je tevreden bent over de betrokkenheid en het welbevinden van de groep als geheel. Indien je dit wilt versterken, raden we je aan dat als eerste te doen. Klik voor suggesties op de percentages boven de kolommen van het groepsprofiel.
3. Als betrokkenheid en welbevinden naar tevredenheid zijn, naar je mening, bekijk je de scores op de verschillende vaardigheden. Bovenaan de kolommen kun je percentages zien. De hoogte daarvan geeft aan in welke mate de vaardigheden door de kinderen in je groep worden toegepast.

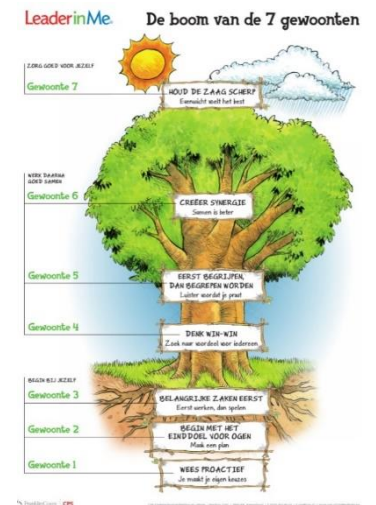
Wanneer je het idee hebt dat het verstandig is om een of meer vaardigheden op groepsniveau te versterken, zoek je heel gericht naar de gewoonten die aansluiten bij die vaardigheden. Kies daarbij als eerste een gewoonte waarbij je de kans van succes het grootst acht. Dat is meestal een gewoonte die een beroep doet op vaardigheden die meer dan gemiddeld aanwezig zijn.

Voor meer informatie over The Leader in Me zie <https://www.cps.nl/theleaderinme> of <https://www.leaderinme.com/>.

Wanneer je als school een licentie hebt, kun je hier lesideeën en filmpjes vinden die aansluiten bij de 7 Gewoonten.

Wil je meer lezen over The Leader en Me en Covey? Lees dan deze boeken:

- De 7 eigenschappen van Happy Kids. Auteur: Sean Covey
- 7 eigenschappen die jou succesvol maken. Auteur: Sean Covey

The
LeaderinMe™
hier gebeurt het

Koppeling Zien! begrippen en 7 Gewoonten

7 Gewoonten	WB	BT	SI	SA	IB	SF	IL
1. Wees proactief			x	x	x		x
2. Begin met het einddoel voor ogen		x		x	x		
3. Belangrijke zaken eerst		x		x	x		
4. Denk win-win			x	x	x	x	x
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden			x	x	x	x	x
6. Creëer synergie		x	x	x	x	x	x
7. Houd de zaag scherp	x	x					

Koppeling Zien! Begrippen aan de 7 Gewoonten

7 Gewoonten (en sleutelbegrippen)	Zien! Begrippen	Koppeling
1. <u>Wees proactief</u> <ul style="list-style-type: none">o pauzeknopo proactieve taalo cirkel van Invloedo transitiepersoon	<ul style="list-style-type: none">- sociaal initiatief (SI)- sociale autonomie (SA)- inlevingsvermogen (IL)- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- stapt uit eigen beweging op anderen af- heeft duidelijk een eigen inbreng tijdens gezamenlijke activiteiten- vertelt uit zichzelf in de groep- spreekt uit eigen beweging met andere kinderen- maakt eigen keuzes- regelt eigen zaken- gedraagt zich behulpzaam- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag
2. <u>Begin met het einddoel voor ogen</u> <ul style="list-style-type: none">o definieer doelen en resultateno missiestatuut	<ul style="list-style-type: none">- sociale autonomie (SA)- betrokkenheid (BT)- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- maakt eigen keuzes- regelt eigen zaken- toont belangstelling voor kernvakken/activiteiteenaanbod- toont doorzettingsvermogen- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag- houdt zich aan de regels
3. <u>Belangrijke zaken eerst</u> <ul style="list-style-type: none">o focus op prioriteiteno elimineer onbelangrijke zakeno planneno trouw op moment van keuze	<ul style="list-style-type: none">- sociale autonomie (SA)- betrokkenheid (BT)	<ul style="list-style-type: none">- maakt eigen keuzes- regelt eigen zaken- heeft plezier in wat het doet (gr 5-8, in schoolwerk)- gaat een tijdlang geconcentreerd op in de activiteit- toont belangstelling voor het activiteiteenaanbod- toont doorzettingsvermogen (gr 5-8, bij kernvakken)

	<ul style="list-style-type: none">- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag- houdt zich aan de regels
<p>4 <u>Denk win-win</u></p> <ul style="list-style-type: none">o mentaliteit van overvloedo moed en consideratieo voordelen voor anderen en voordelen voor jezelfo win-win overeenkomst	<ul style="list-style-type: none">- inlevingsvermogen (IL)- sociaal initiatief (SI)- sociale flexibiliteit (SF)- sociale autonomie (SA)- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- luistert met aandacht naar wat anderen zeggen of vertellen- Toont belangstelling voor wat andere kinderen zeggen of doen- stapt uit eigen beweging op anderen af- spreekt uit eigen beweging met andere kinderen- sluit gemakkelijk een compromis met een medeleerling- staat open voor nieuwe plannen- laat een eigen werkwijze of eigen idee makkelijk los- toont veerkracht- zegt wat het ergens van vindt- komt verbaal voor zichzelf op- praat niet voor zijn beurt- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag- eist weinig aandacht op- houdt zich aan de regels
<p>5 <u>Eerst begrijpen, dan begrepen worden</u></p> <ul style="list-style-type: none">o empathisch luistereno respectvol begrepen proberen te worden	<ul style="list-style-type: none">- inlevingsvermogen (IL)- sociaal initiatief (SI)- sociale flexibiliteit (SF)	<ul style="list-style-type: none">- luistert met aandacht naar wat anderen zeggen of vertellen- toont belangstelling voor wat andere kinderen zeggen of doen- zegt aardige dingen tegen medeleerlingen- gedraagt zich behulpzaam- stapt uit eigen beweging op anderen af- spreekt uit eigen beweging met andere kinderen- staat open voor nieuwe plannen- laat een eigen werkwijze of eigen idee makkelijk los

	<ul style="list-style-type: none">- sociale autonomie (SA)- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- toont veerkracht- zegt wat het ergens van vindt- komt verbaal voor zichzelf op- praat niet voor zijn beurt- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag- eist weinig aandacht op- houdt zich aan de regels
<p>6 <u>Creëer Synergie</u></p> <ul style="list-style-type: none">o verschillen waardereno derde alternatieven zoeken	<ul style="list-style-type: none">- inlevingsvermogen (IL)- sociaal initiatief (SI)- sociale flexibiliteit (SF)- sociale autonomie (SA)- impulsbeheersing (IB)	<ul style="list-style-type: none">- luistert met aandacht naar wat anderen zeggen of vertellen- toont belangstelling voor wat andere kinderen zeggen of doen- stapt uit eigen beweging op anderen af- heeft duidelijk een eigen inbreng tijdens gezamenlijke activiteiten- vertelt uit zichzelf in de groep- spreekt uit eigen beweging met andere kinderen- sluit gemakkelijk een compromis met een medeleerling- staat open voor nieuwe plannen- laat een eigen werkwijze of eigen idee makkelijk los- toont veerkracht- zegt wat het ergens van vindt- komt verbaal voor zichzelf op- praat niet voor zijn beurt- denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag- eist weinig aandacht op- houdt zich aan de regels

	<ul style="list-style-type: none">- betrokkenheid (BT)	<ul style="list-style-type: none">- heeft plezier in wat het doet (gr 5-8, in schoolwerk)- gaat een tijdlang geconcentreerd op in de activiteit- toont belangstelling voor het activiteiten aanbod- toont doorzettingsvermogen (gr 5-8, bij kernvakken)
<ul style="list-style-type: none">7 <u>Houd de zaag scherp</u>o dagelijkse overwinning op jezelf behalen	<ul style="list-style-type: none">- welbevinden (WB)- betrokkenheid (BT)	<ul style="list-style-type: none">- komt opgewekt over- maakt een vitale levenslustige indruk- komt ontspannen en open over- gaat graag naar school- heeft plezier in wat het doet

Koppeling van de 7 Gewoonten aan de Zien! dimensies

Betrokkenheid (BT)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
2. Begin met het einddoel voor ogen	<ul style="list-style-type: none">○ definieer doelen en resultaten○ missiestatuut
3. Belangrijke zaken eerst	<ul style="list-style-type: none">○ focus op prioriteiten○ elimineer onbelangrijke zaken○ plannen○ trouw op moment van keuze
6. Creëer synergie	<ul style="list-style-type: none">○ verschillen waarderen○ derde alternatieven zoeken
7. Houd de zaag scherp	<ul style="list-style-type: none">○ dagelijkse overwinning op jezelf behalen

Welbevinden (WB)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
7. Houd de zaag scherp	<ul style="list-style-type: none">○ dagelijkse overwinning op jezelf behalen

Sociale Autonomie (SA)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
1. Wees proactief	<ul style="list-style-type: none">○ pauzeknop○ proactieve taal○ cirkel van Invloed○ transitiepersoon
2. Begin met het einddoel voor ogen	<ul style="list-style-type: none">○ definieer doelen en resultaten○ missiestatuut○ focus op prioriteiten

Sociale Flexibiliteit (SF)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
4. Denk win-win	<ul style="list-style-type: none">○ mentaliteit van overvloed○ moed en consideratie○ voordelen voor anderen en voordelen voor jezelf○ win-win overeenkomst
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden	<ul style="list-style-type: none">○ empathisch luisteren○ respectvol begrepen proberen te worden○ verschillen waarderen

3. Belangrijke zaken eerst	<ul style="list-style-type: none">○ elimineer onbelangrijke zaken○ plannen○ trouw op moment van keuze
4. Denk win-win	<ul style="list-style-type: none">○ mentaliteit van overvloed○ moed en consideratie○ voordelen voor anderen en voordelen voor jezelf○ win-win overeenkomst○ empathisch luisteren○ respectvol begrepen proberen te worden
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden	<ul style="list-style-type: none">○ verschillen waarderen○ derde alternatieven zoeken
6. Creëer synergie	

6. Creëer synergie	<ul style="list-style-type: none">○ derde alternatieven zoeken
--------------------	--

Sociaal Initiatief (SI)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
1. Wees proactief	<ul style="list-style-type: none">○ pauzeknop○ proactieve taal○ cirkel van Invloed○ transitiepersoon
4. Denk win-win	<ul style="list-style-type: none">○ mentaliteit van overvloed○ moed en consideratie○ voordelen voor anderen en voordelen voor jezelf○ win-win overeenkomst
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden	<ul style="list-style-type: none">○ empathisch luisteren○ respectvol begrepen proberen te worden

Impulsbeheersing (IB)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
1. Wees proactief	<ul style="list-style-type: none">○ pauzeknop○ proactieve taal○ cirkel van Invloed○ transitiepersoon
2. Begin met het einddoel voor ogen	<ul style="list-style-type: none">○ definieer doelen en resultaten○ missiestatuut
3. Belangrijke zaken eerst	<ul style="list-style-type: none">○ focus op prioriteiten○ elimineer onbelangrijke zaken○ plannen○ trouw op moment van keuze
4. Denk win-win	<ul style="list-style-type: none">○ mentaliteit van overvloed○ moed en consideratie○ voordelen voor anderen en voordelen voor jezelf

6. Creëer synergie	<ul style="list-style-type: none">o verschillen waardereno derde alternatieven zoeken
--------------------	--

5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden	<ul style="list-style-type: none">o win-win overeenkomsto empathisch luistereno respectvol begrepen proberen te worden
6. Creëer synergie	<ul style="list-style-type: none">o verschillen waardereno derde alternatieven zoeken

Inlevingsvermogen (IL)	
De 7 Gewoonten	Sleutelbegrippen
1. Wees proactief	<ul style="list-style-type: none">o pauzeknopo proactieve taalo cirkel van Invloedo transitiepersoon
4. Denk win-win	<ul style="list-style-type: none">o mentaliteit van overvloedo moed en consideratieo voordelen voor anderen en voordelen voor jezelfo win-win overeenkomst
5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden	<ul style="list-style-type: none">o empathisch luistereno respectvol begrepen proberen te worden
6. Creëer synergie	<ul style="list-style-type: none">o verschillen waardereno derde alternatieven zoeken

Algemene informatie over The Leader in Me

De 7 gewoonten van Stephen Covey.

'The 7 habits of highly effective people' is het meest bekroonde leiderschapsboek. De kern van het boek is dat effectieve mensen 7 gewoonten hebben die de basis zijn voor hun succes en dat iedereen deze gewoonten bij zichzelf (verder) kan ontwikkelen.

De gewoonten zijn zo universeel, dat ze passen bij elke leeftijd, elke school en in elke cultuur. Op veel plekken in de wereld, van New York tot Singapore, van Appelscha tot Maastricht zie je 4-jarigen tot 100-jarigen werken met de 7 gewoonten.

Gewoonte 1: Wees proactief - Je maakt je eigen keuzes

Hoewel we niet kunnen bepalen wat er allemaal op ons afkomt, kunnen we wel kiezen hoe we daarmee omgaan. 'Wees proactief' gaat over de vraag: neemt een kind die keuzevrijheid ook serieus? Als iets fout dreigt te gaan, hoe kun je daar dan zelf iets aan doen in plaats van iemand anders de schuld te geven? Als leraar kunt u kinderen leren initiatief te nemen en keuzes te maken. Door ze hun eigen verantwoordelijkheid en leiderschapstaken te geven, krijgen ze steeds meer regie over hun eigen leven.

Gewoonte 2: Begin met het einddoel voor ogen - Maak een plan

Het is belangrijk dat leerlingen leren om niet zomaar ergens aan te beginnen, maar doelen leren stellen en het stappenplan kunnen bedenken hoe ze dat kunnen bereiken. Hier zit "het nut ervan" voor leerlingen. Leerlingen leren zo gestructureerd en volgens een plan te werken en u helpt ze steeds een stukje zelfstandiger te worden.

Gewoonte 3: Belangrijke zaken eerst - Eerst werken, dan spelen

Dit geldt ook na schooltijd. U leert leerlingen de gewoonte dat belangrijke zaken gepland moeten worden. Het werken met een duidelijke dag- en weekplanning geeft rust (het brein houdt van regelmaat) en zorgt ervoor dat de belangrijke dingen ook daadwerkelijk gebeuren. Het gaat dan niet alleen om huiswerk, maar ook om sporten, het verzorgen van huisdieren etc. Het aanleren van plannen is niet moeilijk. De mindset die erbij hoort is wat lastiger: omarm dat jij regie hebt op de dag in plaats van andersom.

Gewoonte 4: Denk win-win - Zoeken naar voordeel voor iedereen

Dat klinkt volwassen, win-win. Toch kunnen ook kinderen en tieners hier heel goed mee om gaan. Als je ruzie hebt, of een verschil van mening, moet de oplossing voor beide partijen goed zijn, anders gaat het niet werken. Deze gewoonte gaat over denken vanuit overvloed, samen succesvol zijn: welke oplossing werkt voor iedereen? Denk hierbij aan het voorkomen of oplossen van

pestgedrag. De gewoontes 4, 5 en 6 staan sterk met elkaar in relatie: de mindset van habit 4, de vaardigheid van habit 5 en het doel/resultaat van habit 6. In vervolgopleidingen is de competentie samenwerking van groot belang, ook in de vele beroepen daarna.

Gewoonte 5: Eerst begrijpen, dan begrepen worden - Luister voordat je praat

Praten met, of praten tegen de leerling, dat is het verschil. Als volwassenen zijn we nogal eens geneigd om bij leerlingproblemen de oplossing direct te willen aandragen. We zijn immers volwassen en ervaren, hebben zaken zelf meegemaakt of gezien. Het effect is echter dat leerlingen reactief gedrag vertonen en geen eigenaar zijn van de oplossing, met als resultaat... geen (blijvend) resultaat. Ook vanuit de leerling gezien: bij het samenwerken (denk aan groepswerk, sector/profielwerkstukken, presentaties) zien we dat leerlingen vooral vanuit hun eigen beelden de samenwerking aangaan, met alle gevolgen van dien (samenwerking lukt niet, ruzie, onvoldoendes). De vaardigheid van het empathisch luisteren vergt veel training, maar is voor leerlingen (en volwassenen) ontzettend belangrijk voor goede relaties met anderen.

Gewoonte 6: Synergie - Samen is beter

Synergie draait om samenwerken. De goede dingen van een ander zien en gebruiken. Het gaat hier niet alleen over de samenwerking in schoolverband, maar bijvoorbeeld ook om sporten in een team. Het lijkt op win-win, maar win-win gaat over jouw manier van denken: welke oplossing is goed voor iedereen? Synergie gaat over hoe je samen tot de beste oplossing komt. Bij het leren samenwerken kan het volgende stappenplan helpen:

1. Benoem het dilemma
2. Wat is jouw idee?
3. Wat is mijn idee?
4. Wat zijn andere ideeën die we kunnen bedenken?
5. Welk idee kiezen we?

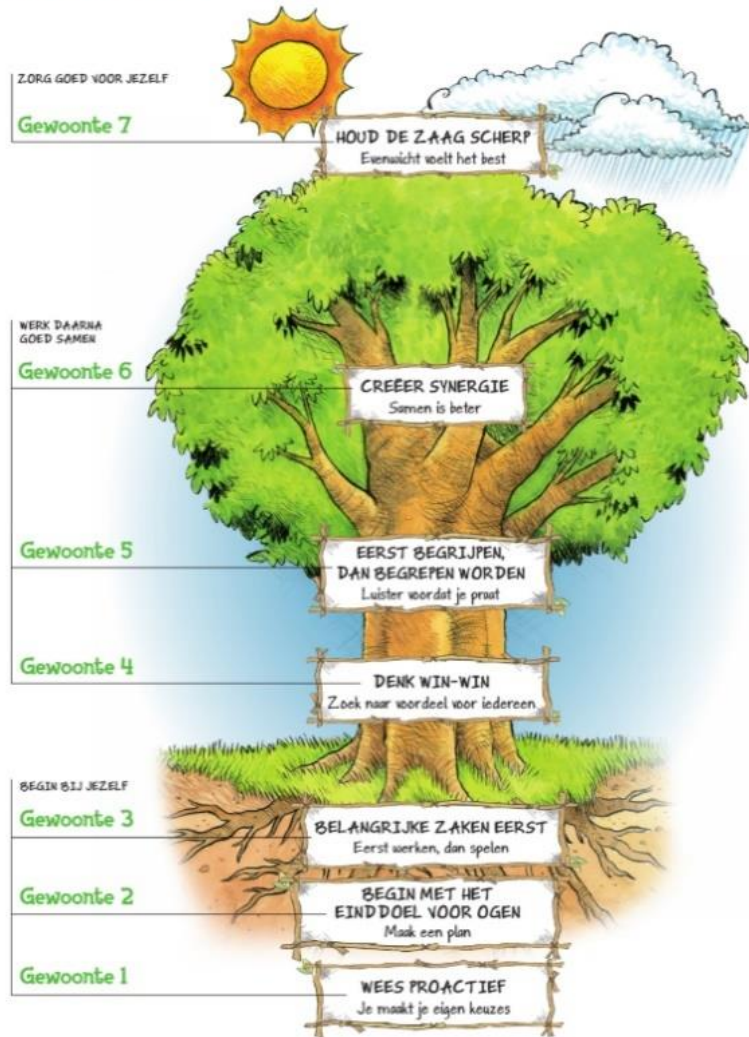
Als je het standpunt van de ander echt probeert te begrijpen, en eigen standpunten los kunt laten, dan ontstaat er ruimte voor nieuwe – en betere! – oplossingen.

Gewoonte 7: Houd de zaag scherp - Evenwicht voelt het best

Zorgen voor jezelf. Het klinkt zo logisch, maar zien we het de leerlingen ook altijd doen? Hobbies, spelen, sporten, even helemaal niets doen.... je hebt het nodig om bij te tanken. Bij kind zijn hoort ook experimenteren en je af en toe te buiten gaan aan ongezonde dingen. Weten leerlingen eigenlijk hoe ze goed voor hun lichaam moeten zorgen? Hoe verslavend sommige zaken kunnen zijn? Wat de gevolgen kunnen zijn? Dagen leerlingen zichzelf voldoende uit om creatief te zijn? Hoe faciliteren wij leerlingen om hun weg te vinden in relaties met en gevoelens voor anderen? Leren we leerlingen om inspiratie te zoeken, te vinden en wellicht zelfs uit te dragen?

Leader in Me De boom van de 7 gewoonten

Een logische opbouw

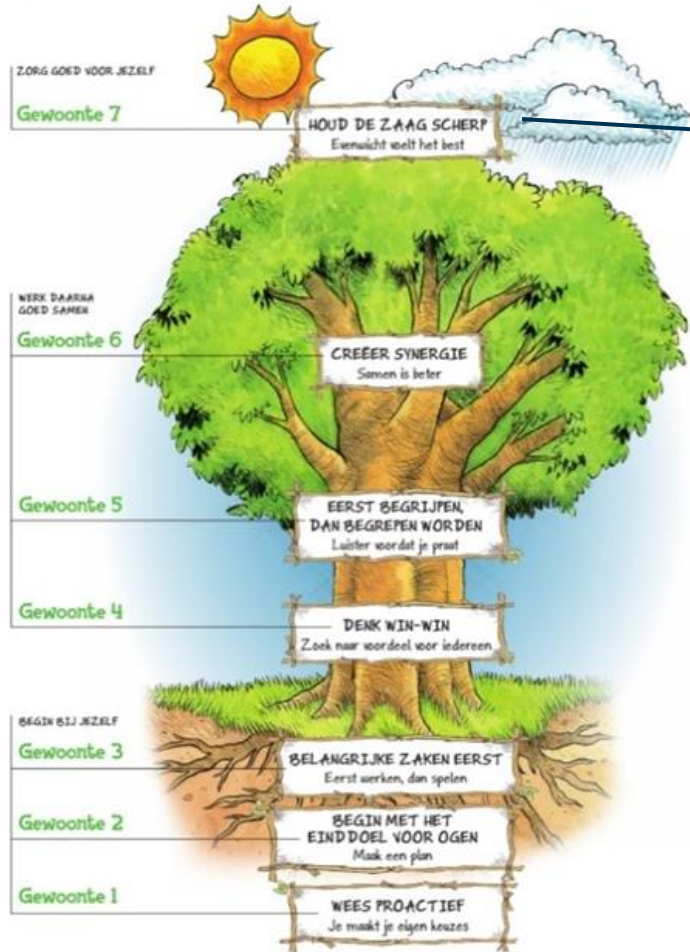
De volgorde van de gewoonten is niet toevallig en dat wordt gevisualiseerd als een boom. Bij het wortelgestel staan de eerste drie gewoonten die de basis vormen voor het zelfstandig werken op school. Deze gewoonten gaan over JEZELF. Het zijn gewoonten die initiatiefvol en stevig maken, grip geven op sociale situaties en laten zien dat je een eigen verantwoordelijkheid en aandeel hebt. De stam staat symbool voor jou en je relaties met anderen. Gewoonten 4, 5 en 6 gaan hierover. Gewoonte 7 gaat over goed voor JEZELF ZORGEN: het vinden van de innerlijke balans.

Het is bijzonder om te ervaren hoe makkelijk kinderen termen als proactief en win-win eigen maken. De 7 gewoonten kunnen daarmee een praktisch handvat zijn voor scholen die hun curriculum uit willen breiden met het ontwikkelen van belangrijke levensvaardigheden.

'The Leader in Me' is een pedagogische leerlijn die kinderen op een speelse manier de 7 gewoonten aanleert gericht op persoonlijke groei en relaties met anderen.

Suggesties voor aanpak

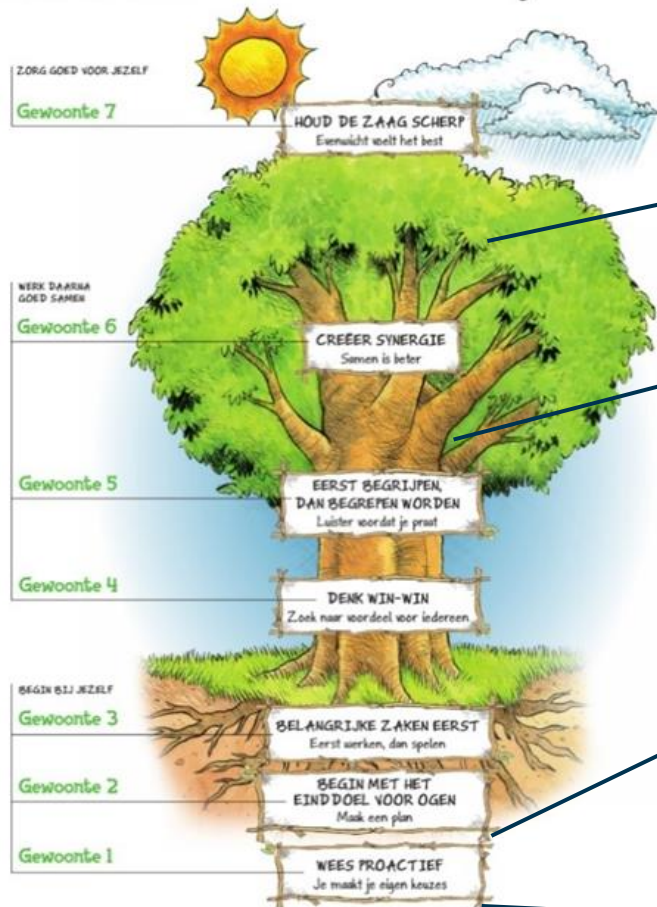
Op de pagina's hierna vind je per Zien! dimensie een overzicht van een selectie van de 7 gewoonten. Wil je de koppeling maken tussen Zien! en The Leader in Me, dan kun je dit A4'tje gebruiken om erachter te komen waar je op in moet zetten. Wil je concretere ideeën voor lessen? Via deze link <http://www.leaderinme.com> kom je op de website van Leader in Me. Na het inloggen ga je naar 'Bibliotheek met bronnen' links in het menuscherm en vervolgens naar "Alle bronnen" waarna je op de pagina komt waar je voorbeelden en suggesties vindt die gerelateerd zijn aan de 7 gewoonten.

Gewoonte 7. Houd de zaag scherp. Evenwicht voelt het best. Een dagelijkse overwinning op jezelf behalen.
Sleutelbegrip:
- Werk aan je hoofd, lichaam, hart en ziel.

Betrokkenheid

ZORG GOED VOOR JEZELF
Gewoonte 7

HOUD DE ZAAG SCHERP
Evenwicht voelt het best

Gewoonte 7. Houd de zaag scherp. Evenwicht voelt het best. Een dagelijkse overwinning op jezelf behalen.
Sleutelbegrip:
- Werk aan je hoofd, lichaam, hart en ziel.

WERK DAARNA GOED SAMEN
Gewoonte 6

CREËER SYNERGIE
Samen is beter

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.
Sleutelbegrippen:
- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5

EERST BEGRIJPEN, DAN BEGREPEN WORDEN
Luister voordat je praat

Gewoonte 3. Belangrijke zaken eerst. Eerst werken, dan spelen
Sleutelbegrippen:
- focus op wat het meest belangrijk is.
- probeer onbelangrijke zaken te vermijden.
- plan iedere week.
- blijf trouw aan jezelf.

Gewoonte 4

DENK WIN-WIN
Zoek naar voordeel voor iedereen

BEGIN BIJ JEZELF
Gewoonte 3

BELANGRIJKE ZAKEN EERST
Eerst werken, dan spelen

Gewoonte 2

BEGIN MET HET EINDDOEL VOOR OGEN
Maak een plan

Gewoonte 2. Begin met het einddoel voor ogen. Maak een plan.
Sleutelbegrippen:
- beschrijf hoe het einddoel eruit moet komen te zien.
- schrijf of herschrijf je persoonlijk missiestatuut.

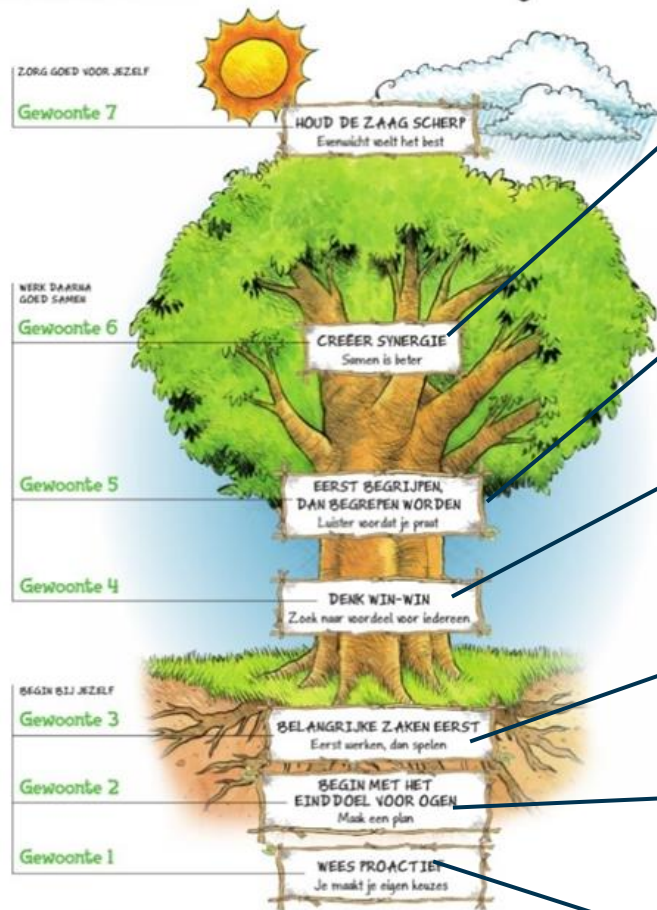
Gewoonte 1

WEES PROACTIEF
Je maakt je eigen keuzes

Sociale autonomie

LeaderinMe De boom van de 7 gewoonten

ZORG GOED VOOR JEZELF

Gewoonte 7

HOUD DE ZAAG SCHERP
Eenvoudigt veelt het best

WERK DAARNA
GOED SAMEN

Gewoonte 6

CREËER SYNERGIE
Samen is beter

Gewoonte 5

EERST BEGRIJPEN,
DAN BEGREPEN WORDEN
Luister voordat je praat

Gewoonte 4

DENK WIN-WIN
Zoek naar voordeel voor iedereen

BEGIN BIJ JEZELF

Gewoonte 3

BELANGRIJKE ZAKEN EERST
Eerst werken, dan spelen

Gewoonte 2

BEGIN MET HET
EIND DOEL VOOR OGEN
Maak een plan

Gewoonte 1

WEES PROACTIEF
Je maakt je eigen keuzes

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.

Sleutelbegrippen:

- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voordat je praat.

Sleutelbegrippen:

- oefen het empathisch luisteren.
- luister met respect naar de ander.

Gewoonte 4. Denk win-win. Zoek naar voordeel voor iedereen.

Sleutelbegrippen:

- werk samen met anderen aan de emotionele bankrekening.
- er is genoeg voor iedereen.
- werk met moed en lef.
- bedenk welke win er is voor de ander.
- maak win-win overeenkomsten.

Gewoonte 3. Belangrijke zaken eerst. Eerst werken, dan spelen

Sleutelbegrippen:

- focus op wat het meest belangrijk is.
- probeer onbelangrijke zaken te vermijden.
- plan iedere week.
- blijf trouw aan jezelf.

Gewoonte 2. Begin met het einddoel voor ogen. Maak een plan.

Sleutelbegrippen:

- beschrijf hoe het einddoel eruit moet komen te zien.
- schrijf of herschrijf je persoonlijk missiestatuut.

Gewoonte 1. Wees proactief. Je maakt je eigen keuzes.

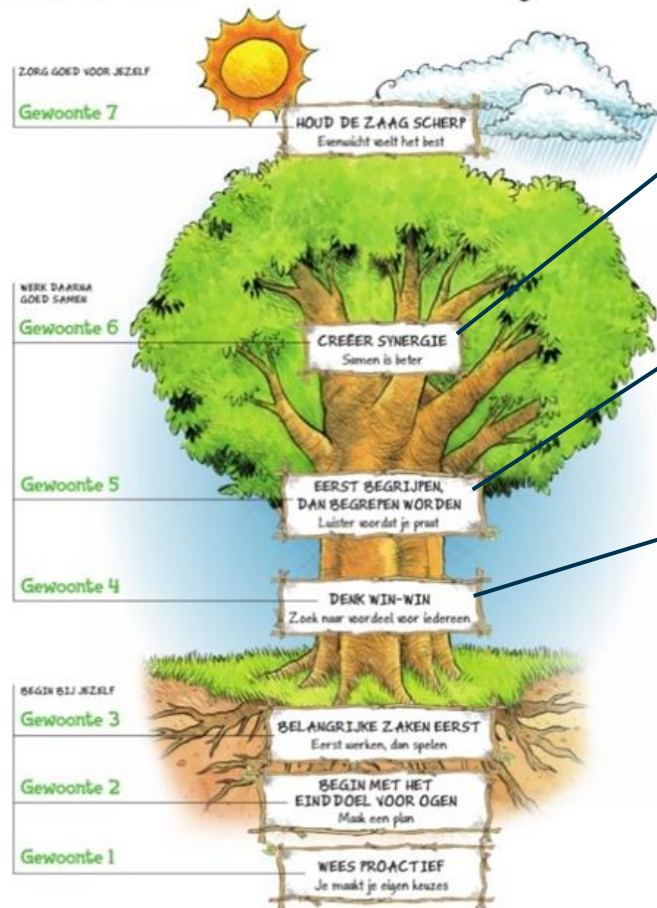
Sleutelbegrippen:

- pauzeer en reageer vanuit principes.
- gebruik proactieve taal.
- focus op je cirkel van invloed.
- word een transitiepersoon.

Sociale flexibiliteit

LeaderinMe De boom van de 7 gewoonten

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.

Sleutelbegrippen:

- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voordat je praat.

Sleutelbegrippen:

- oefen het empathisch luisteren.
- luister met respect naar de ander.

Gewoonte 4. Denk win-win. Zoek naar voordeel voor iedereen.

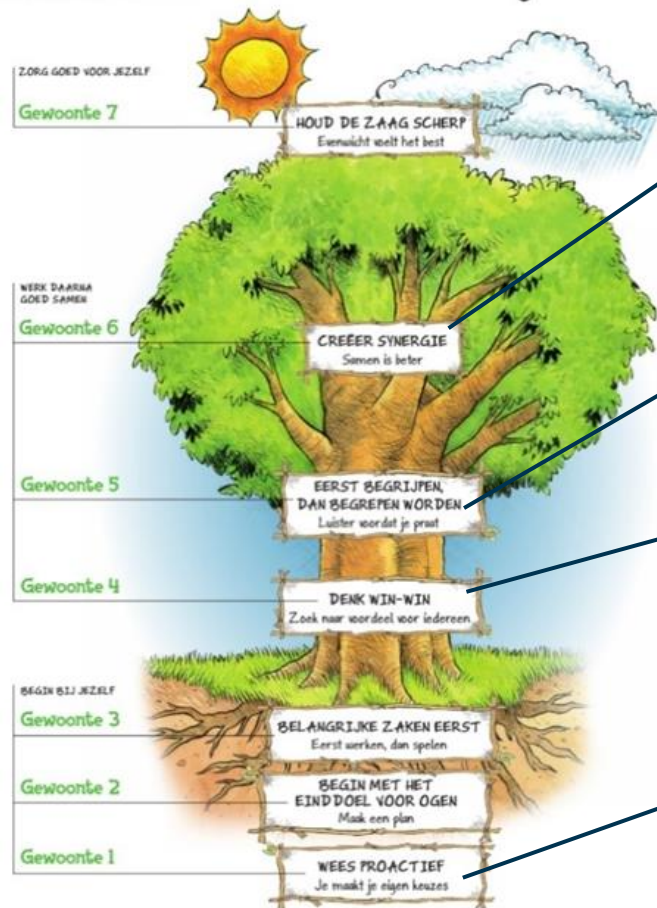
Sleutelbegrippen:

- werk samen met anderen aan de emotionele bankrekening.
- er is genoeg voor iedereen.
- werk met moed en lef.
- bedenk welke win er is voor de ander.
- maak win-win overeenkomsten.

Sociaal initiatief

LeaderinMe De boom van de 7 gewoonten

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.

Sleutelbegrippen:

- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voordat je praat.

Sleutelbegrippen:

- oefen het empathisch luisteren.
- luister met respect naar de ander.

Gewoonte 4. Denk win-win. Zoek naar voordeel voor iedereen.

Sleutelbegrippen:

- werk samen met anderen aan de emotionele bankrekening.
- er is genoeg voor iedereen.
- werk met moed en lef.
- bedenk welke win er is voor de ander.
- maak win-win overeenkomsten.

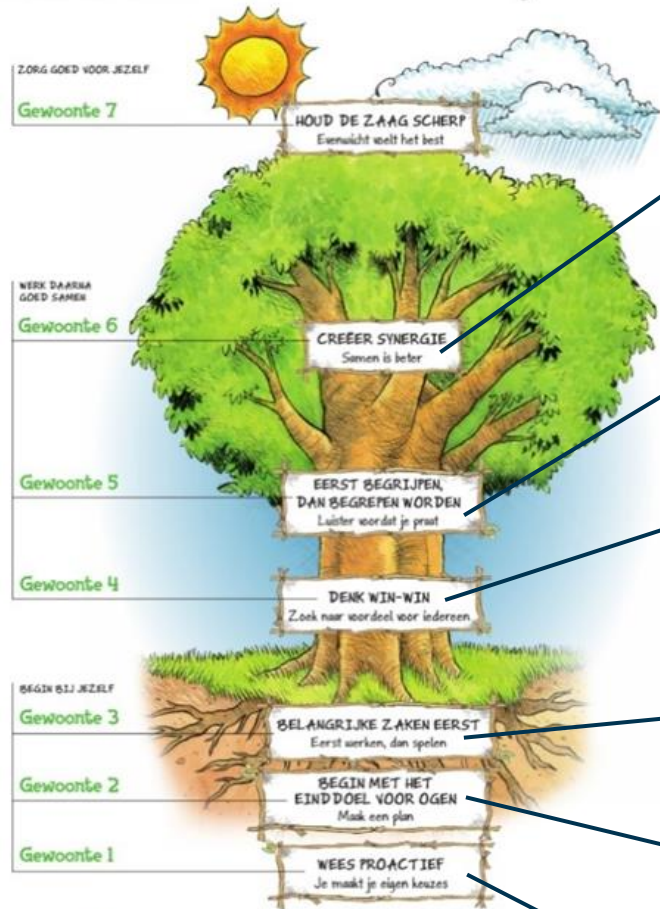
Gewoonte 1. Wees proactief. Je maakt je eigen keuzes.

Sleutelbegrippen:

- pauzeer en reageer vanuit principes.
- gebruik proactieve taal.
- focus op je cirkel van invloed.
- word een transitiepersoon.

De boom van de 7 gewoonten

Impulsbeheersing

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.

Sleutelbegrippen:

- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voordat je praat.

Sleutelbegrippen:

- oefen het empathisch luisteren.
- luister met respect naar de ander.

Gewoonte 4. Denk win-win. Zoek naar voordeel voor iedereen.

Sleutelbegrippen:

- werk samen met anderen aan de emotionele bankrekening.
- er is genoeg voor iedereen.
- werk met moed en lef.
- bedenk welke win er is voor de ander.
- maak win-win overeenkomsten.

Gewoonte 3. Belangrijke zaken eerst. Eerst werken, dan spelen

Sleutelbegrippen:

- focus op wat het meest belangrijk is.
- probeer onbelangrijke zaken te vermijden.
- plan iedere week.
- blijf trouw aan jezelf.

Gewoonte 2. Begin met het einddoel voor ogen. Maak een plan.

Sleutelbegrippen:

- beschrijf hoe het einddoel eruit moet komen te zien.
- schrijf of herschrijf je persoonlijk missiestatuut.

Gewoonte 1. Wees proactief. Je maakt je eigen keuzes.

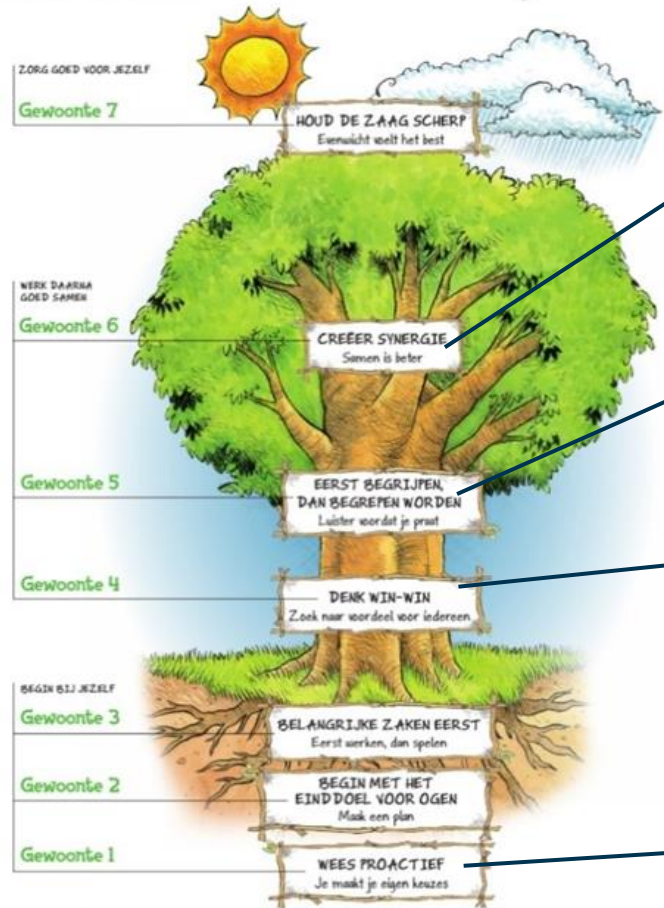
Sleutelbegrippen:

- pauzeer en reageer vanuit principes.
- gebruik proactieve taal.
- focus op je cirkel van invloed.
- word een transitiepersoon.

De boom van de 7 gewoonten

Inlevingsvermogen

Gewoonte 6. Creëer synergie. Samen is beter.

Sleutelbegrippen:

- waardeer de verschillen.
- zoek naar derde alternatieven.

Gewoonte 5. Eerst begrijpen, dan begrepen worden. Luister voordat je praat.

Sleutelbegrippen:

- oefen het empathisch luisteren.
- luister met respect naar de ander.

Gewoonte 4. Denk win-win. Zoek naar voordeel voor iedereen.

Sleutelbegrippen:

- werk samen met anderen aan de emotionele bankrekening.
- er is genoeg voor iedereen.
- werk met moed en lef.
- bedenk welke win er is voor de ander.
- maak win-win overeenkomsten.

Gewoonte 1. Wees proactief. Je maakt je eigen keuzes.

Sleutelbegrippen:

- pauzeer en reageer vanuit principes.
- gebruik proactieve taal.
- focus op je cirkel van invloed.
- word een transitiepersoon.

Handelingsuggesties 7 gewoonten®

Gewoonte	Basis Definitie	Effectieve Oefeningen	Additional Principles en Kernconcepten
1. Wees pro-actief®	Ik kan kiezen	<ul style="list-style-type: none">• Pause and respond based on principles and desired results• Use proactive language• Focus on your Circle of Influence®• Become a Transition Person	<ul style="list-style-type: none">• Responsibility, choice, accountability, initiative, and resourcefulness• Reactive vs. proactive responses• The freedom to choose• Choose our weather
	Handelingsuggesties		
<ul style="list-style-type: none">• Werk in je groep met de cirkel van invloed, gebruik proactieve taal of ontwerp samen een pauzeknop en zet deze in. Ga in gesprek met elkaar over het goede voorbeeld of bespreek een transitiepersoon. Gewoonte 1 gaat over de vrijheid om zelf te kiezen. Je kiest je gedrag zelf en de ook de daarbij horende consequentie. Ga samen in gesprek over het gedrag; wat is helpend gedrag in een bepaalde situatie? En hoe kun je een goed voorbeeld zijn voor de ander? Ga je mee in negatief gedrag of durf je stelling te nemen?• Oefen in het kiezen van je eigen weer en in het nemen van initiatieven. Ontwikkel zelfbewustzijn; wie ben je en welk gedrag kies je? Wanneer ben je proactief en hoe ziet dat eruit? Neem je zelf initiatief? Ga je goed om met jouw spullen en ook met die van een ander? Ruim je iets uit jezelf op? Pak je zelf verantwoordelijkheid (op allerlei gebieden)?			

<p>2. Begin met het eind in gedachten®</p>	<p>Ik heb een plan</p>	<ul style="list-style-type: none">• Define outcomes before you act• Create and live by a personal mission statement	<ul style="list-style-type: none">• Vision, commitment, and purpose• Mental and physical creation• Roles• Long-term goals• Class and school mission statements
--	------------------------	--	--

Handelingssuggesties

- Maak een groepsmissie en vertaal de missie naar concreet leerlinggedrag. Reflecteer hier samen op met vaste regelmaat.
- Laat leerlingen een persoonlijke missie maken; wie wil jij zijn?
Sta kort even stil bij deze persoonlijke missie voor het moment waarin je gaat oefenen; voor de pauze, voor de gymles of voor het overblijven.
Achteraf kun je samen reflecteren op de situatie. Is het gelukt om trouw te blijven aan je persoonlijke doelen?
- Een ander idee is om een reflectiebord te maken in je groep. Voor het buitenspelen herhaal je kort het groepsdoel en de gewenste acties en gedragingen daarbij en na het buitenspelen kom je samen terug op het resultaat.
- Tijdens de start van een les sta je stil bij het lesdoel en benoem je dit. Aan het eind van de les pak je het doel terug en reflecteer je er samen op.
- Ieder verhaal of prentenboek heeft een begin, midden en een eind en vaak ontdek je samen ook een einddoel voor ogen.
- Wanneer je een einddoel voor ogen hebt (bijvoorbeeld bij een creatieve les) helpt het om eerst een (mentale) voorstelling te maken van je plan (een plaatje), voordat je gaat starten. Net zoals een architect eerst een ontwerp maakt op papier voordat de aannemer aan de slag gaat om het huis te bouwen. Laat leerlingen aan het begin van een opdracht eerst zelf een (mentale) voorstelling maken en uitwerken.
- Bij moeilijke rekensommen of andere vraagstukken/opdrachten sta je eerst even stil bij de manier van aanpak. Ook als je in een groepje gaat samenwerken kun je samen een einddoel voor ogen hebben.

3. Belangrijke zaken eerst®	Eerst werken, dan spelen	<ul style="list-style-type: none">• Focus on your highest priorities• Eliminate the unimportant• Plan every week• Stay true in the moment of choice	<ul style="list-style-type: none">• Focus, integrity, discipline, and prioritization• Big Rocks
	Handelingssuggesties		
<p>Ga met leerlingen in gesprek, wat zijn belangrijke zaken? En wat is minder belangrijk of helemaal niet belangrijk? Schrijf alle dingen op die je doet op een dag en bedenk daarna welke zaken echt belangrijk voor jou zijn. Als je je schooltas inpakt, welke belangrijke zaken doe je er dan het eerst in? Bedenk samen klassenroutines en pas ze toe. In de bovenbouwgroep kun je de tijdmatrix bespreken en activiteiten invullen in ieder kwadrant. Wanneer je werkt met een plankaart of weettaak koppel daar dan gewoonte 3 aan. Oefen met leerlingen in het maken van een korte of lange termijnplanning ter voorbereiding op een toets of bij het maken van huiswerkopdrachten. Bedenk vanuit je missie; wat is voor jou belangrijk en hoe kun je dit gaan plannen in je week? Durf je ook nee te zeggen? In de onderbouwgroep wordt vaak gewerkt met een planbord of plankaart. Je kunt kinderen helpen in het ontwikkelen van tijdsbesef. En leer jonge kinderen om zaken en werkjes goed te ordenen, te prioriteren en netjes op te ruimen (proactief).</p>			

<p>4.Denk Win-Win®</p>	<p>Iedereen kan winnen</p>	<ul style="list-style-type: none">• Build your Emotional Bank Account with others• Have an Abundance Mentality• Balance courage and consideration• Consider other people's wins as well as your own• Create Win-Win Agreements	<ul style="list-style-type: none">• Mutual benefit, fairness, and abundance• Win-Lose, Lose-Win, Lose-Lose, Win• Win-Win, Win-Win or No Deal
------------------------	----------------------------	--	--

5. Seek First to Understand, Then to Be Understood®	Listen Before You Talk	<ul style="list-style-type: none">• Practice Empathic Listening• Respectfully seek to be understood	<ul style="list-style-type: none">• Respect, mutual understanding, empathy, and courage• Autobiographical responses• Listening with the intent to understand• When to listen empathically• Ask clarifying questions• Empathic communication in the digital world
<p>Met jonge kinderen oefen je in beurtgedrag. Geef bijvoorbeeld de opdracht om 1 onderwerp te herhalen van de spreker die voor jou aan het woord was. Dit vraagt om een actieve luisterhouding. Of laat oudere leerlingen aan elkaar iets vertellen in tweetallen en vraag ze om vervolgens het verhaal van de ander te vertellen in de groep. Spelletjes waarbij je een zin door fluistert in elkaars oor etc. passen goed bij gewoonte 5. Ervaar hoe moeilijk het is om echt goed te luisteren. Zet de Talking Stick in. Ontwerp en knutsel samen een praatstok. Oefen met de volgende vaardigheden; luisteren, samenvatten en doorvragen. Oefen met jonge kinderen in het kijken naar en benoemen van emoties bij jezelf en anderen, bijvoorbeeld in de spiegel. Pas spiegelspraak toe als leerkracht, benoem emotie of gedrag dat je waarneemt bij een leerling en check bij de leerling of je waarneming klopt. Laat leerlingen zien (modelen) hoe je zelf je gedachten en gevoelens formuleert, vanuit de ik-boodschap. Geef het goede voorbeeld. Leer leerlingen dat je luistert met je ogen, je oren en je hart. Oefen met leerlingen om te benoemen wat je ziet bij de ander en oefen ook om te checken of wat je waarneemt klopt met hoe iemand zich daadwerkelijk voelt.</p>			

6. Synergize®	Together Is Better	<ul style="list-style-type: none">• Value Differences• Seek 3rd Alternatives	<ul style="list-style-type: none">• Creativity, cooperation, diversity, humility• Build on strengths• Path to conflict• Barriers to synergy• Path to Synergy™
<p>Oefen in het samenwerken en in het bedenken van derde alternatieven. Waardeer talenten en verschillen. Bespreek met leerlingen dat iedereen anders is en hoe waardevol dat juist kan zijn. Maak een talentenmuur. Oefen in het benoemen van sterke kwaliteiten van jezelf en de ander. Zet een ven-diagram in om te ontdekken waarin je hetzelfde bent en waarin anders. Zet coöperatieve werkvormen in, bijvoorbeeld de placemat. Ontdek hoe je als groep samen sterk bent (1 satéprikker breek je snel, maar een bundel satéprikkers niet). Observeer en beoordeel samen gedrag, maakt jouw gedrag de groep sterk of zwak? Verdiep je in de opvattingen en ideeën van een ander. Oefen met groene spelen en spelvormen in de gymzaal. Hoe kun je goed samenwerken en je doel samen bereiken? Ontdek samen de waarde van teamwork. Oefen tijdens het samenwerken om te werken met een duidelijke rolverdeling. Ga in de natuur op zoek naar voorbeelden van synergie.</p>			

7. Sharpen the Saw®	Balance Is Best	• Achieve the Daily Private Victory	<ul style="list-style-type: none">• Renewal, continuous improvement, balance• The four dimensions (body, mind, heart, spirit)• Overcoming obstacles
<p>Stel steeds een dimensie centraal en besteed hier aandacht aan (hart, lichaam, verstand/brein, ziel/spiritualiteit). Laat leerlingen onderzoeken wat ze al doen in iedere dimensie. En bedenk samen waar je mee zou kunnen beginnen. Leer leerlingen over het belang van gezonde voeding, een goede nachtrust, sporten en bijvoorbeeld de waarde van mooie vriendschappen etc. Bedenk in verschillende situaties wat je kunt doen om jouw zaag scherp te houden. Teken wat je het liefste doet.</p>			